

CORONA & DIERGEDRAG

Laat dieren geen slachtoffers worden

De stille slachtoffers van Wuhan, zo zou je ze kunnen noemen. Tijdens het hoogtepunt van de coronacrisis zijn duizenden huisdieren in Wuhan en omliggende steden in de provincie Hubei achtergelaten, gedumpt en gedood. Hoe kon dat gebeuren?

TEKST: INGA WOLFRAMM, VRIENDEN DIERGENEESKUNDE | FOTO'S: PIXABAY EN AMBER RENAE

Op 23 januari 2020 gaat de stad Wuhan volledig op slot; twee dagen vóór Chinees Nieuwjaar, dat traditioneel met de hele familie wordt gevierd. Veel gezinnen zijn inmiddels al vertrokken naar familieleden elders in China of in het buitenland. Hun huisdieren hebben ze thuisgelaten, met afdoende voer en water voor een paar dagen. Want langer zou deze mini-vakantie niet gaan duren...

Bijna onmiddellijk begint ook de evacuatie van buitenlandse burgers naar hun eigen landen. Huisdieren mogen niet mee. Zij worden achtergelaten. Hetzelfde geldt voor de dieren van coronapatiënten die in quarantaine worden geplaatst.

Uitgehongerd

Net als in de rest van de wereld groeit in Wuhan de angst voor besmetting voor de eigen gezondheid en die van familie en vrienden. Het feit dat er nog weinig bekend is over het virus, hoe het zich verspreidt, wat de langetermijnconsequenties zijn, en hoe het beste te behandelen, zorgen voor steeds extremere reacties. Journalisten van onder andere het Amerikaanse Time Magazine en de Engelse nieuwszender BBC berichten over katten die uit het raam van torenhoge appartementencomplexen worden gegooid, rashonden die door de verlaten straten zwerven en over lokale hulporganisaties die in een woning inbreken om uitgehongerde dieren te redden.

400.000 dieren

Het feit dat het houden van huisdieren in China een relatief nieuw fenomeen is, waardoor er relatief gezien minder huishoudens een huisdier hebben, stelt echter weinig gerust. Euromonitor International rapporteerde in 2018 dat gemiddeld 3,7 procent van de huishoudens een dier heeft. In een stad als Wuhan, met zo'n 10 miljoen inwoners, betekent dat alsnog bijna 400.000 huisdieren. Vierhonderdduizend honden, katten, vissen en vogels waarvan het welzijn opeens op het spel stond.

Op de proef gesteld

Maar hoe zit het dan met het welzijn van de Nederlandse huisdieren in deze uitzonderlijke tijden? Ook hier zit een groot deel van de bevolking immers al wekenlang thuis. Onze dagelijkse routine gaat op de schop en we moeten onze draai zien te vinden in een totaal andere wereld. Volgens prof. dr. Saskia Arndt, hoogleraar diergedrag bij de faculteit Diergeneeskunde, is dit niet alleen wennen voor ons, maar ook voor onze dieren. "Het welzijn van dieren wordt in hoge mate bepaald door hun aanpassingsvermogen: hoe goed kunnen ze omgaan met veranderingen in hun leefomgeving. In een situatie zoals we die nu meemaken,

wordt dit natuurlijk behoorlijk op de proef gesteld.

Waren onze dieren voorheen gewend om regelmatig alleen te zijn, nu zien ze ons elke dag, de hele dag lang."

Saskia Arndt

Saskia Arndt benadrukt dat dat op zichzelf natuurlijk geen probleem hoeft te zijn. "Maar het is wel belangrijk om juist nu het gedrag van een dier heel goed in de gaten te houden. Meestal geeft een dier zelf heel duidelijk aan wat het nodig heeft. Tegelijkertijd heeft elk dier een eigen persoonlijkheid, en kunnen de behoeftes nogal verschillen. Dit heb ik de afgelopen weken ook bij mijn eigen katten gezien. Nu ik thuis werk, vraagt de ene om meer, de andere juist om minder aandacht dan ik gewend ben. Terwijl een van mijn katers regelmatig op mijn toetsenbord komt liggen, zoekt de ander juist meer de rust op en gaat op een andere kamer liggen."

Controle houden

Wanneer je als diereigenaar deze verandering in gedrag ziet, heb je misschien de neiging om er zelf verandering in aan te brengen. Door bijvoorbeeld je dier toch weer naar jou toe te halen, alhoewel het zich juist heeft teruggetrokken. "Niet doen", adviseert Arndt. "Voor een dier is dit de manier om op zijn manier controle te houden op de veranderende omstandigheden. Wel kun je ze een handje helpen, door opnieuw een routine te vinden. Op vaste momenten eten geven, spelen, laten rusten of slapen.

Is je hond of kat erg opdringerig? Kijk of je even de tijd kunt nemen om met hem te spelen, met hem naar buiten te gaan. Even een moment van aandacht kan je dier erg geruststellen. Wordt het je net te veel? Ga dan zelf naar een andere kamer, maar sluit het dier vooral niet ergens op of wordt boos. Dat zal de situatie alleen nog maar verergeren."

Mensen dichterbij dieren brengen

Naast alle uitdagingen, ziet Saskia Arndt ook veel kansen. Niet alleen voor haar eigen onderzoek, maar vooral ook voor hoe wij nog beter voor onze dieren kunnen zorgen. "Een van mijn doelen als hoogleraar diergedrag is om mensen weer dichterbij hun dieren te brengen. Ik ben ervan overtuigd dat bekend bemind maakt." Daarom gaat Arndt door een grootschalige enquête meer onderzoek doen naar het aanpassingsvermogen van dieren. "Hoe meer wij in deze situatie van extreme veranderingen te weten komen over onze dieren, hoe beter wij kunnen inspelen op hun welzijnsbehoeftes. Nu, maar vooral ook als de samenleving op een gegeven moment weer gaat opstarten."

Hoe dan ook: mensen en huisdieren hebben elkaar nodig. Door goed te luisteren, te observeren, en vervolgens naar beste weten te handelen, zorgen wij ervoor dat ook in deze tijden het welzijn van onze dieren niet in het gedrang komt. ←

"Juist nu is het belangrijk om het gedrag van een dier heel goed in de gaten te houden."

Dr. Inga Wolfram is verantwoordelijk voor het goeddoelenfonds Vrienden Diergeneeskunde van de faculteit Diergeneeskunde Universiteit Utrecht. Inga: "Om mensen én dieren in deze uitdagende periode een handje te helpen, hebben wij samen met Saskia Arndt, andere experts en studenten diergeneeskunde van de faculteit Diergeneeskunde, het communityplatform PetTails opgericht. Wij willen diereigenaren een veilige plek bieden om op een laagdrempelige manier in contact te kunnen komen met elkaar, en de experts van de faculteit Diergeneeskunde. Hier kunnen ze belangrijke kennis vergaren op gebied van diergedrag, diergezondheid en dierenwelzijn, vragen stellen en natuurlijk ook deelnemen aan het onderzoek van Saskia Arndt."

